

нестандартного підходу до вирішення соціальних та педагогічних завдань, що є місцем у їхній подальшій професійній діяльності. Він сприяє формуванню відкритості до нових ідей, підвищенню впевненості у власних силах, а також розширенню горизонту мислення. Таким чином, фрірайтинг є компонентом підготовки творчих і компетентних спеціалістів у сфері соціальної роботи.

Список використаних джерел:

1. Ермолаєва-Томіна Л. Б. Досвід експериментального вивчення творчих здібностей. 4-те вид. 1977. 132 с.
2. Капська А. Й. Технології соціально-педагогічної роботи: навч. посіб / ред. Капська А.Й. К.:НДПУ, 2000. 372 с.
3. Марк Леві. Фрірайтинг. Сучасна техніка пошуку креативних рішень. Мацак. Х.: Ексмо, 2011. 244 с.
4. Фрірайтинг: каталізатор креативних рішень та пігулка усвідомленості. URL: <https://shurshannya.com.ua/2020/08/26/frirajting-katalizator-kreativnix-rishen-ta-pigulka-usvidomlenosti/> (дата звернення 29.09.2024).
5. Фрірайтинг: техніка пошуку креативних рішень. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-frirajting-texnika-poiska-kreativnyx-reshenij> (дата звернення 30.09.2024).

Ірина Болда,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 231 Соціальна робота,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

Науковий керівник: Галина Олійник,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціальної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ

Постановка проблеми. Соціальна робота з людьми похилого віку являє собою багатоскладний процес, спрямований на підтримку та поліпшення їх якості життя, надання їм необхідних послуг, підтримку незалежності та залучення до суспільного життя. З віком у багатьох виникають проблеми зі здоров'ям і знижується рівень самостійності, що призводить до необхідності не тільки медичної допомоги, але і регулярного соціального спроможності. Соціальні працівники допомагають людям похилого віку організувати догляд за собою, доступ до медичних і побутових послуг,

що забезпечують підтримку їх незалежності, сприяють підвищенню якості життя та створюють умови для активного і гідного життя.

Крім того, люди похилого віку часто стикаються з емоційними труднощами, такими як самотність, втрата близьких і зміна соціальної ролі, що нерідко призводить до депресії і тривожним станам. Тому одним із головних напрямків соціальної роботи стає забезпечення психологічної підтримки. Фахівці допомагають людям похилого віку справлятися з негативними переживаннями, подолати почуття ізоляції та шукати новий сенс в житті, завдяки чому покращується їх психоемоційний стан.

Враховуючи значущість проблеми, соціальна робота з людьми похилого віку вимагає цілого і комплексного підходу, з допомогою в щоденному житті створюються умови для активного довголіття і участі людей похилого віку в соціальному житті, що позитивно впливає на їх здоров'я і загальну якість життя. Ефективна соціальна підтримка повинна бути спрямована на взаємодію їх незалежності, укріплення соціальних змін і допомогу в адаптації до людей, що в підсумку допомагає старшому поколінню відчувати себе.

Виклад основного матеріалу. Дослідженням особливостей соціальної роботи з людьми похилого віку присвячують свою наукову діяльність численні вчені, а саме: О. Агапова, С. Архипова, М. Букач, Н. Єрмак, А. Капська, О. Карпенко, С. Коваленко, І. Козубська, Е. Лапшина, І. Мигович, В. Робак, Г. Сухобська

Так, В. Шахрай вважає людей похилого віку особливою групою в суспільстві, яка має свій унікальний досвід та погляди. Він досліджує теорії старіння та розробляє принципи ефективної соціальної роботи з ними [4].

Науковець Л. Тюптя досліджував, як суспільство сприймає людей похилого віку та які стереотипи існують щодо них. Вона також вивчає, як люди готуються до старості та як вони сприймають те, що старіють [3].

Дослідниця А. І. Капська вивчала, як допомогти літнім людям і як зменшити їхню самотність. Вона аналізує, як держава підтримує людей похилого віку [1].

Основною метою соціальної роботи з людьми похилого віку є відновлення їхньої здатності нормально функціонувати в суспільстві. Це створення умов, що сприяють підтримці фізичного виживання та соціальної активності людей похилого віку, поліпшенню їхнього соціального здоров'я.

Завдання соціальної роботи з людьми похилого віку включають:

- регулярні візити та дзвінки соціальних працівників, які забезпечують регулярні контакти, які допомагають запобігти соціальній ізоляції;
- проведення культурних, освітніх та розважальних заходів для літніх людей, щоб сприяти їхній соціалізації та активному залученню в громаду;
- надання медичних послуг та інформації про медичні установи, організація візитів до лікарів, допомога людям з обмеженими можливостями;

- надання психологічної підтримки, створення груп підтримки для обміну досвідом і емоційної підтримки серед літніх людей;
- надавання психологічної допомоги для вирішення особистих проблем, пов'язаних з віком, втратами або адаптацією до нових умов життя;
- організація навчальних курсів та семінарів на теми здоров'я, використання нових технологій, фінансової грамотності;
- інформування про доступні соціальні послуги, програми, що фінансуються державою, та благодійні ініціативи;
- налагодження зв'язків з різними організаціями для покращення комплексної допомоги літнім людям;
- активна участь у формуванні соціальної політики, що стосується людей похилого віку, з метою поліпшення їхнього життя.

Відомо, що зі збільшенням тривалості життя зростає і тривалість непрацездатності людей похилого віку з різними хронічними та психічними захворюваннями. Люди похилого віку, які мають труднощі у повсякденному житті, становлять близько 60% тих, хто звертається за допомогою до медичних та соціальних служб. Для вирішення першочергової проблеми надання послуг людям похилого віку необхідні кваліфіковані соціальні працівники на всіх рівнях. Однією з ключових проблем для літніх людей є самотність, яка супроводжується постійним відчуттям відокремленості, марності та безглуздості існування.

Висновки. Отже, проаналізувавши старість як соціальну та наукову проблему, можна сказати, що люди похилого віку стикаються з багатьма проблемами у сферах економічного, побутового, психологічного, медичного та соціального обслуговування.

Проблеми соціальної ізоляції, страждання від самотності, нерозуміння оточуючих через звички і небажання їх змінювати також характерні для літніх людей.

Визначаючи форму соціальної роботи для людей похилого віку, зазначимо, що соціальна робота для цієї вікової групи не завжди здійснюється ефективно та в достатньому обсязі через відсутність обґрунтованої стратегії надання послуг і стає зрозумілою обмеженість соціальної роботи.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на нові стратегії і форми обслуговування людей похилого віку.

Список використаних джерел :

1. Капська А. Й. Соціальна робота: технологічний аспект. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 352 с.
2. Кулик І. В. Соціальна робота з різними групами клієнтів: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 236с.
3. Тюття Л. Т., Іванова І.Б. Соціальна робота : Теорія і практика. Київ: ВМУРОЛ «Україна». 2004. 327–337с.

4. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи. Київ : Центр навчальної літератури.

*Єлизавета Венгринович,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 231 Соціальна робота,
факультету педагогіки і психології,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

Науковий керівник: **Ольга Сорока**,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА У ПОДОЛАННІ СТАНУ САМОТНОСТІ

Постановка проблеми. Самотність є однією з найбільш поширених соціальних проблем сучасного суспільства, що дедалі частіше привертає увагу дослідників і фахівців у сфері соціальної роботи. Особливе занепокоєння викликає те, що самотність негативно впливає на фізичне та психічне здоров'я людей, підвищуючи ризик розвитку депресії, тривожних розладів, серцево-судинних захворювань та навіть передчасної смертності. Водночас самотність має виразний соціальний характер, оскільки вона найчастіше зустрічається серед таких вразливих груп, як літні люди, особи з інвалідністю, соціально ізольовані індивіди та представники маргіналізованих спільнот. Незважаючи на численні дослідження, питання ефективної підтримки цих груп залишається недостатньо вивченим.

Соціальна робота, як професійна діяльність, що спрямована на підтримку соціальної інтеграції та благополуччя, має потенціал для подолання самотності через різноманітні втручання, спрямовані на зміцнення соціальних зв'язків, підвищення емоційної стійкості клієнтів та сприяння їхній участі в суспільному житті.

Виклад основного матеріалу. Тема самотності є надзвичайно актуальною для соціальних працівників, оскільки вона безпосередньо стосується якості життя багатьох людей, з якими вони працюють. Проблема самотності значно погіршилася внаслідок пандемії COVID-19, коли соціальна ізоляція та обмеження взаємодії сприяли збільшенню кількості людей, які відчувають себе самотніми. Це явище має суттєвий вплив на фізичне та психічне здоров'я, а соціальні працівники знаходяться в центрі зусиль щодо подолання цієї проблеми[1; 3; 4].